

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економіки підприємства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
економічного факультету
доц. Михайлишин В.В.

“ 31 вересня 2018 р.”

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

підготовки _____ **доктора філософії** _____
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності _____ **076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”** _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

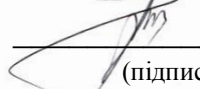
факультет _____ **Економічний** _____
(назва факультету)

Львів – 2018 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **“Економічне прогнозування розвитку підприємства”** для підготовки доктора філософії за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 20 с.

Розробники: Біттер Олександр Аронович, доктор економічних наук, професор,
Урба Світлана Іванівна, кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства
Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри економіки підприємства проф. Михасюк І.Р.
(підпис)

Схвалено Вченою радою економічного факультету Львівського національного
університету імені Івана Франка

Протокол № 1 від “31” серпня 2018 р

Голова Р.В.Михайлишин
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, науковий ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна, вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, – 3	Галузь знань <u>07 “Управління та адміністрування”</u> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором аспіранта) за вибором	
Модулів –	Спеціальність <u>076</u> <u>“Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2,6	Науковий ступінь: <i>Доктор філософії</i>	Лекції	
		32 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		42 год.	72 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Формування ринкових механізмів в Україні останніми роками пов'язане із значними труднощами, зокрема, зміною організаційних форм функціонування підприємств різних галузей, ускладненням економічних і соціальних відносин, посиленням конкурентної боротьби. Все це зумовило необхідність прийняття стандартних рішень на основі системи прогнозування, яка формується на нових теоретико-методологічних підходах та принципах. Застосування економічного прогнозування розвитку підприємницьких структур дозволяє оперативно й правильно приймати управлінські рішення й шукати підхід, що є оптимальним у конкретних умовах господарювання.

Економічне прогнозування покликане виявити загальні перспективи й еволюції, тенденції організаційно-структурного розвитку, забезпечити збалансованість короткострокових і довгострокових програм. При цьому важливо зуміти виявити всю сукупність факторів і причин, що визначають функціонування й розвиток досліджуваної господарської структури.

Трансформація системи економічного прогнозування є одним з важливих елементів перетворень, що сприяють нормальному функціонуванню підприємств в організаційно-економічних умовах, що змінюються. Вона повинна бути спрямована на корінні перетворення в прогностиці, що полягають в розвитку здібностей вирішення найрізноманітніших завдань управління в умовах нестійкості зовнішнього середовища за допомогою адекватного інструментарію, який вимагає обґрунтування й встановлення сфери його використання.

Однак, в умовах ускладнення об'єктів прогнозування й динамічності зовнішнього середовища розроблення такого інструментарію є практично неможливим без освоєння теоретичних основ прогнозування, що є першоосновою всіх процесів управлінської діяльності.

Формування системи прогнозування розвитку підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу, з одного боку, дозволить підвищити ефективність його функціонування, а з іншого – сприятиме зниженню витрат, які мають місце в організації підприємницької діяльності, забезпеченню довгострокового стійкого розвитку бізнес-структури та покращенню взаємовідносин підприємства з різними соціально-економічними суб'єктами в сучасних умовах глобальних викликів.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства” є закономірності та тенденції, принципи формування,

функціонування та розвитку економічних процесів на підприємстві в минулому і стан їх в майбутньому; сукупність методів і моделей розробки соціально-економічних прогнозів діяльності підприємства.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства” – поглиблення теоретичних і практичних знань та інструментарію прогнозування економічних процесів розвитку підприємства, визначення можливих станів у майбутньому, а також дослідження закономірностей їх розвитку в умовах глобалізаційних викликів і загроз.

Завданнями навчальної дисципліни «Економічне прогнозування розвитку підприємства» є:

- забезпечення теоретичних знань методології і методики прогнозування господарської діяльності підприємства;
- формування практичних навичок з проведення прогнозних розрахунків для обґрунтування оптимальних варіантів прийняття управлінських рішень розвитку підприємства та розроблення альтернативних прогнозів із використанням сучасного інструментарію прогнозування;
- виявлення ймовірних шляхів і результатів майбутнього розвитку підприємства;
- набуття навичок самостійного, творчого використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Об’єктами економічного прогнозування розвитку підприємства є показники розвитку підприємства, внутрішні управлінські процеси, що перебувають у неперервному русі, зміні, розвитку; господарська діяльність і обумовлені під його впливом соціально-економічні зміни в структурі виробництва, інновації й інвестицій; динаміка ринкового середовища, макроекономічна ситуація, обумовлена потоками матеріальних і фінансових ресурсів, сукупним попитом та сукупною пропозицією тощо; зміна економічних параметрів розвитку бізнес-структур під впливом різних факторів (у тому числі соціального, зовнішньоекономічного, екологічного характеру).

Саме тому, основним завданням дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства” є формування методологічно-прикладних положень економічного прогнозування; набуття практичних навичок та умінь використання різних методів для економічного прогнозування умов розвитку підприємств у сучасних умовах трансформаційних процесів.

Вимоги до знань і умінь

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення такого наукового ступеня підготовки аспіранта, за якого він повинен:

а) знати

- зміст і основні функції економічного прогнозування як етапу управлінського процесу на різних ланках національної економіки;
- понятійно-категоріальний апарат, основні наукові підходи та сучасні концепції економічного прогнозування розвитку підприємства;
- способи розробки економічних прогнозів;
- основні методи прогнозування;
- критерії оцінки точності прогнозу;
- комп'ютерні технології прогнозування;
- пріоритетні дослідження українських науковців, які займаються питаннями прогнозування;
- особливості прогнозування на основі часових рядів;
- прості методи прогнозування; адаптивні методи прогнозування;
- методи моделювання тренду, періодичної складової, випадкової складової часового ряду;
- критеріїв оцінки точності прогнозів; сутності прогнозування багатовимірних процесів;
- особливостей побудови моделей прогнозування соціально-економічних процесів різних типів;

б) уміти

- визначати цілісну картину майбутнього стану розвитку підприємства;
- аналізувати фактори, що впливають на соціально-економічні процеси розвитку суспільства;
- здійснювати аналіз сформованих закономірностей і тенденцій розвитку процесу;
- визначати можливі траєкторії розвитку процесу в кількісних і якісних параметрах;
- використовувати для прогнозування джерела економічної, соціальної та управлінської інформації;
- здійснювати вибір методів і моделей для прогнозування конкретних економічних об'єктів;
- прогнозувати на основі стандартних теоретичних і економетричних моделей поведінку економічних агентів, розвиток економічних процесів і явищ, на мікро- і макрорівні;

- здійснювати оцінку ресурсів, необхідних для розглянутих варіантів розвитку підприємства;
- оцінювати ефективність методів та результатів прогнозу;
- застосовувати методи експертного аналізу для виявлення альтернативних варіантів розвитку підприємства;
- виявляти проблеми різного характеру при аналізі конкретних ситуацій;
- виділяти й аналізувати об'єкти економічного прогнозування;
- здійснювати вибір методів і моделей для прогнозування конкретних економічних об'єктів;
- використовувати різні моделі згладжування часових рядів;
- здійснювати побудову моделі періодичної складової часового ряду;
- використовувати моделі авторегресії-проінтегрованого ковзного середнього;
- здійснювати прогнозування багатовимірних соціально-економічних процесів у розвитку підприємства;
- застосовувати різні моделі прогнозування для аналізу динаміки розвитку соціально-економічних процесів;
- будувати трендові та адаптивні прогнозні моделі;
- проводити аналіз часових рядів за моделлю Бокса-Дженкінса;
- екстраполювати за середнім абсолютним приростом та за середнім темпом зростання часові ряди, прогнозувати тенденції часового ряду на основі регресійного аналізу;
- користуватися методиками індивідуальних (метод інтерв'ю) та колективних експертних оцінок (сценарний метод, метод Делфі).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи економічного прогнозування

Тема 1. Сутність економічного прогнозування, його предмет, об'єкти та основні форми передбачення

Економічне прогнозування, його суть. Місце економічної прогностики в структурі наук. Історія розвитку економічного прогнозування. Значення економічного прогнозування. Актуальність і основні аспекти економічного прогнозування. Необхідність та ефективність прогнозування. Сутність економічного прогнозування. Принципи економічного прогнозування. Основні функції та завдання прогнозування. Класифікація методів прогнозування. Інформаційне забезпечення прогнозування в економіці. Класифікація прогнозів. Основні напрямки прогнозування. Характеристика основних форм передбачення.

Тема 2. Методи економічного прогнозування як навчальної та наукової дисципліни

Загальні методологічні засади економічного прогнозування. Основні причини математизації знань. Основні форми наукового передбачення: гіпотези, прогноз, програми, план, проекти. Форми поєднання прогнозу і плану, їх єдність і відмінність. Види прогнозів. Види прогнозів за метою прогнозування, періодом упередження, суб'єктами і об'єктами прогнозування, рівнем інформаційної забезпеченості, ієрархічним рівнем використання. Інформація для економічного прогнозування. Основні типи інформації та джерела її отримання. Неформальна інформація.

Вибір методу економічного прогнозування. Системний підхід у економічному прогнозуванні. Методи економічного прогнозування, їх класифікація. Ступінь формалізації як основний критерій класифікації методів прогнозування. Інтуїтивні та формалізовані прогнози. Сценарний метод. Альтернативи економічного прогнозування.

Тема 3. Система економічного прогнозування. Основні групи прогнозів

Сутнісна характеристика системи прогнозування (прогнозуюча система). Схема побудови системи економічного прогнозування. Основні етапи робіт при розробці економічного прогнозу. Організація економічного прогнозування. Прогнозна ретроспекція, прогнозний діагноз, прогнозна перспекція. Необхідність та основні принципи аналізу об'єкта прогнозування. Класифікація об'єктів економічного прогнозування за масштабністю, складністю, за

ступенем детермінованості, інформаційного забезпечення. Класифікація економічних прогнозів за масштабом прогнозування, часом прогнозування або попередження, призначенням, метою, ступенем обґрунтованості.

Тема 4. Основні принципи прогнозування

Характеристика основних методологічних принципів прогнозування. Принцип системності прогнозування. Принцип наукової обґрунтованості. Принцип безперервності. Принцип адекватності прогнозу об'єктивним закономірностям. Принцип альтернативності прогнозування. Принцип цілеспрямованості.

Тема 5. Основні функції прогнозування

Науковий аналіз економічних, соціальних, науково-технічних процесів та тенденцій. Дослідження об'єктивних зв'язків соціально-економічних явищ розвитку систем різного рівня складності в конкретних умовах визначеного періоду. Оцінка об'єкта прогнозування. Виявлення альтернатив розвитку економіки та соціального розвитку. Накопичення наукового матеріалу для обґрунтування вибору визначених рішень.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти економічного прогнозування розвитку підприємства

Тема 6. Зміст, цілі і методи прогнозування діяльності підприємства

Сутність економічного прогнозування розвитку підприємства. Цілі та завдання економічного прогнозування діяльності підприємства. Основні методи прогнозування результатів господарської діяльності підприємства.

Сутність, основні принципи та функції бізнес-прогнозування. Критерії класифікації бізнес-прогнозів. Характеристика видів бізнес-прогнозів. Сучасні інструменти прогнозування діяльності бізнес-структур. Фінансове прогнозування. Методологічні підходи до прогнозування показників фінансового стану підприємства. Багатофакторні моделі прогнозування фінансового стану діяльності підприємств.

Тема 7. Специфічні методи економічного прогнозування та їх класифікація

Основні поняття і види часових рядів. Класифікація часових рядів. Вимоги порівнянності, однорідності, стійкості, достатньої сукупності спостережень. Коригування рівнів часових рядів. Метод Ірвіна.

Розрахунок характеристик динаміки розвитку економічних процесів. Статистичні характеристики часових рядів. Структурний аналіз часового ряду (тренд, циклічна, сезонна, випадкова складові).

Стаціонарні та нестаціонарні процеси. Перевірка стаціонарності та оцінка наявності тренду в дослідженні часового ряду (метод Форстера-Стьюарта).

Особливості методів короткострокового прогнозування. Прогнозування методом ковзної середньої. Метод експоненційного згладжування та його різноманітні форми. Аналіз моделей вибору значення коефіцієнта згладжування.

Тема 8. Інтуїтивні методи прогнозування

Сутність та особливості застосування інтуїтивних методів економічного прогнозування. Індивідуальні експертні оцінки. Колективні експертні оцінки. Основні етапи проведення експертизи в системі економічного прогнозування. Характеристика методів індивідуальних експертних оцінок (інтерв'ю, аналітичні записки, написання сценарію). Методи колективної експертної оцінки («мозкової атаки», «комісій» (метод «круглого столу»), Дельфі, «дерева цілей», матричний).

Тема 9. Формалізовані методи прогнозування

Характеристика формалізованих методів прогнозування та специфіка їх використання у прогнозуванні економічних процесів і явищ. Класифікація формалізованих методів прогнозування. Методи прогнозування екстраполяції (метод найменших квадратів, метод ковзної середньої, метод експоненціального згладжування, методи адаптивного згладжування). Методи математичного моделювання (кореляційний і регресійний аналіз, метод групового обліку аргументів, факторний аналіз, теорія розпізнавання образів, варіаційне обчислення, спектральний аналіз).

Тема 10. Економіко-математичні, факторні і структурні моделі в прогнозуванні

Трендові моделі. Оцінка адекватності і точності трендових моделей. Прогнозування економічної динаміки на основі трендових моделей.

Види кривих зростання. Способи вибору форми кривої. Візуальний метод. Метод послідовних різниць (Тінтнера). Метод характеристик приросту.

Моделі лінійного фільтру стаціонарних процесів. Моделі авторегресії. Моделі ковзного середнього. Моделі авторегресії та ковзного середнього. Методологія прогнозування Бокса-Дженкінса (модель ARIMA).

Парні моделі прогнозування. Побудова прогнозів на основі

багатофакторних регресійних моделей. Етапи процесу прогнозування на основі регресійних моделей.

Сутність і різновиди експертних методів. Метод експертного оцінювання Дельфі. Відбір експертів. Організація і проведення експертного опитування. Визначення кількісних параметрів і показників експертного опитування. Оцінювання ступеня узгодженості думок. Аналіз результатів опитування експертів.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна, вечірня форми						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи економічного прогнозування												
Тема 1. Сутність економічного прогнозування, його предмет, об'єкти та основні форми передбачення	5	2	1			2	7	1				6
Тема 2. Методи економічного прогнозування як навчальної та наукової дисципліни	7	2	1			4	8	1	1			6
Тема 3. Система економічного прогнозування. Основні групи прогнозів	8	2	2			4	8	1	1			6
Тема 4. Основні принципи прогнозування	4	2	1			2	5	1				4
Тема 5. Основні функції прогнозування	5	2	1			2	7	1				6
Разом за змістовним модулем 1	30	10	6			14	35	5	2			28
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти економічного прогнозування розвитку підприємства												
Тема 6. Зміст, цілі і методи прогнозування діяльності підприємства	10	4	2			4	9	1				8
Тема 7. Специфічні методи економічного прогнозування та їх класифікація	12	4	2			6	11	2	1			8
Тема 8. Інтуїтивні методи прогнозування	12	4	2			6	12	1	1			10
Тема 9. Формалізовані методи прогнозування	12	4	2			6	10	1	1			8
Тема 10. Економіко-математичні, факторні і структурні моделі в прогнозуванні	14	6	2			6	13	2	1			10

Разом за змістовним модулем 2	60	22	10			28	55	7	4			44
Усього годин	90	32	16			42	90	12	6			72

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>не передбачено навчальним планом</i>	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна, вечірня форма	заочна форма
1.	Тема 1. Економічне прогнозування: сутність, предмет, об'єкти та основні форми передбачення	1	
2.	Тема 2. Методи економічного прогнозування як навчальної та наукової дисципліни	1	1
3.	Тема 3. Система економічного прогнозування. Основні групи прогнозів	2	1
4.	Тема 4. Основні принципи прогнозування	1	
5.	Тема 5. Основні функції прогнозування	1	
6.	Тема 6. Зміст, цілі і методи прогнозування діяльності підприємства	2	
7.	Тема 7. Специфічні методи економічного прогнозування та їх класифікація	2	1
8.	Тема 8. Інтуїтивні методи прогнозування	2	1
9.	Тема 9. Формалізовані методи прогнозування	2	1
10.	Тема 10. Економіко-математичні, факторні і структурні моделі в прогнозуванні	2	1

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>не передбачено навчальним планом</i>	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна, вечірня форма	заочна форма
1.	Тема 1. Сутність економічного прогнозування, його предмет, об'єкти та основні форми передбачення	2	6
2.	Тема 2. Методи економічного прогнозування	4	6
3.	Тема 3. Система економічного прогнозування. Основні групи прогнозів	4	6
4.	Тема 4. Основні принципи прогнозування	2	4
5.	Тема 5. Основні функції прогнозування	2	6
6.	Тема 6. Зміст, цілі і методи прогнозування діяльності підприємства	4	8
7.	Тема 7. Специфічні методи економічного прогнозування та їх класифікація	6	8
8.	Тема 8. Інтуїтивні методи прогнозування	6	10
9.	Тема 9. Формалізовані методи прогнозування	6	8
10.	Тема 10. Економіко-математичні, факторні і структурні моделі в прогнозуванні	6	10

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання має форму наукової роботи, яка виконується кожним аспірантом за вільно обраною темою із запропонованих викладачем.

10. Методи навчання

Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства” є:

– метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, спостереження);

– метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набування умінь і практичних навичок (практична робота, вправи);

– метод самостійного засвоєння аспірантами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення облікових задач, написання наукових робіт на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в тому числі законодавчих актів) з метою конкретизації й

поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота).

11. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння аспірантами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля з врахуванням самостійної роботи та практичних занять;
- оцінка за самостійну роботу над вивченням теоретичного матеріалу;
- підсумковий тестовий контроль (екзамен).

Для діагностики знань використовується 100-бальна шкала.

Поточний контроль знань аспірантів проводиться за тестовими програмами, складеними для трьох змістових модулів.

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки теоретичних знань з курсу та розв'язування практичних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається під час екзамену у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які складаються із тестових та практичних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання знань.

12. Розподіл балів, що присвоюється аспірантам

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Змістовний модуль 1. Концептуальні основи економічного прогнозування.

Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти економічного прогнозування розвитку підприємства.

Оцінювання знань аспіранта здійснюється за 100-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань аспірантів з дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства”, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань аспірантів за різними системами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	<i>Відмінно</i>	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	<i>Добре</i>	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	Достатньо		

* кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни “Економічне прогнозування розвитку підприємства” включає:

- 1) Методичні рекомендації до вивчення дисципліни.
- 2) Опорний конспект лекцій.
- 3) Навчальні посібники, який містить ілюстративні матеріали та матеріали математичних формул, приклади розв’язування, а також практичні завдання для самостійної роботи аспіранта.
- 4) Нормативні документи.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Басовский Л. Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка: учеб. пособ. / Л. Е. Басовский. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 260 с.
2. Воронкова В.Г. Соціально-економічне прогнозування: навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К.: Професіонал, 2004. – 288 с.
3. Глівенко С. В. Економічне прогнозування : навчальний посібник / Глівенко С. В., Соколов М. О., Теліженко О. М. – Суми : Університетська книга, 2001. – 207 с.
4. Грабовецький Б. Є. Планування та економічне прогнозування : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. - Вінниця : ВНТУ, 2013. – 66 с.

5. Економічне прогнозування: навч. посібник / С. В. Глівенко, М. О. Соколов, О. М. Завгородня. – Суми: Університетська книга, 2004. – 207 с.
6. Слейко В. І. Економіко-статистичні методи моделювання і прогнозування. – К.: НМК ВО, 1988. – 120 с.
7. Катаєв С. Л. Планування та прогнозування в умовах ринку : навчальний посібник для студ. ВНЗ / Катаєв С. Л., Ткаченко А. М., Воронкова В. Г. ; за ред. В. Г. Воронкової. – К. : Професіонал, 2006. – 608 с.
8. Клебанова Т. С. Методы и модели прогнозирования социально-экономических процессов: Учебн. пособ. / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В.Н. Наумов и др. – СПб.: Издательство СЗИУ РАНХ и ГС, 2012. – 566 с.
9. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / [Геєць В. М., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін.] – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 396 с.
10. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку : навчальний посібник / Пашута М. Т. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 480 с.
11. Присенко Г. В. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навч. посіб. / Присенко Г. В., Равікович Є. І. – К.: КНЕУ, 2005. – 378 с.
12. Прогнозування і макроекономічне планування: навч. посіб. / Г. С. Домарадзька, Т. М. Гладун, Р. В. Фещур. – Л.: Магнолія-2006, 2007. – 211 с.
13. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.
14. Просветов Г. И. Прогнозирование и планирование: задачи и решения : учебно-практическое пособие / Просветов Г. И. – 2-е изд., доп. – М. : Изд-во «Аль-Пресс», 2008. – 296 с.
15. Холден К., Піл Д.А., Томпсон Дж. Л. Економічне прогнозування: Вступ. – К.: Інформтехніка, ЕМЦ, 1996. – 216 с.
16. Яцура В. В., Сенишин О. С., Горинь М. О. Соціально-економічне прогнозування: навч. Посібник. – Львів: Вид. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2010. – 412 с.

Додаткова література:

1. Басовский Л. Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка / Басовский Л. Е. – М. : ИНФРАМ, 2008. – 260 с.
2. Слейко В. І. Основи економетрії. – Львів: ТаОВ «Марка» МТД, 1995.
3. Кендалл М. Временные ряды. – М.: Финансы и статистика, 1981.
4. Макроэкономические модели планирования и прогнозирования. – М.: Статистика, 1970. – 444 с.

5. Прогнозирование и планирование в условиях рынка: учеб. пособ. / Е. А. Черныш, Н. П. Молчанов, А. А. Новикова, Т. А. Салтанова. – М.: ПРИОР, 1999. – 176 с.
6. Семенов Н. А. Программы регрессионного анализа и прогнозирования временных рядов. Пакеты ПАРИС и МАВР. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 106 с.
7. Система экономико-математических моделей для анализа и прогнозирования уровня жизни. – М.: Наука, 1986. – 262 с.
8. Шелобаев С. И. Математические методы и модели в экономике, финансах, бизнесе: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 367 с.
9. Шумська С. Макроекономічне прогнозування : навч. посібник : у двох ч. / С. С. Шумська. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – Ч.1. – 176 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
2. Присенко Г. В. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=546>
3. Прогнозування соціально-економічних процесів: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000269/inx2.php>
4. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
5. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gmdh.net/articles/theory/StatModeling.pdf>

Розробники:

д.е.н., проф. Бігтер О. А.

к.е.н., доц. Урба С. І.